

Richtlijnvoorstel Duurverlenging Naburige Rechten

Stef van Gompel

VvA ledenvergadering 10 oktober 2008

Het Richtlijnvoorstel

- Het richtlijnvoorstel beoogt wijziging van Beschermingsduurrichtlijn (2006/116/EG).
- Duurverlenging naburige rechten voor:
 - fonogrammen: van 50 naar 95 jaar
 - op fonogram vastgelegde uitvoeringen (dus niet voor andere uitvoeringen): van 50 naar 95 jaar

Duurverlenging: Algemeen

- Waarom verlenging naar 95 jaar?
 - Gebaseerd op beschermingsduur in de VS
 - In de VS: bescherming onder het auteursrecht
 - Beschermingstermijnen: 70 pma, óf 95/120 jaar
 - Grote praktische & feitelijke verschillen EU en VS
- ‘Gedeeltelijk’ terugwerkende kracht
 - Strookt niet met doel om de muziekproductie in de EU te promoten: achteraf kan duurverlenging geen ‘incentive’ meer zijn voor muziekproductie

Fonogrammenproducenten

- Argumenten die Commissie aandraagt ter rechtvaardiging van de duurverlenging:
 - Compensatie verliezen als gevolg van muziekpiraterij (P2P)
 - Investering in nieuw talent
 - Werkgelegenheid platenmaatschappijen

Tegenargumenten (1)

- Ratio bescherming fonogrammen: het stimuleren van investering in productie
 - IViR studie: 50 jaar is méér dan voldoende!
- Onduidelijk hoe duurverlenging bijdraagt aan ‘vergroten’ omzet en winst:
 - Verkoop van muziek zal niet stijgen
 - Muziekconsumptie zal niet toenemen

Tegenargumenten (2)

- Hooguit inkomsten mislopen van ‘grote’ succesnummers (Beatles, Cliff Richard):
 - Schatting: € 44 tot 843 miljoen over extra termijn van 45 jaar (is slechts 0,1 tot 1,9 % van opbrengsten uit eerste 50 jaar).
 - Echter ook hier nog concurrentievoorsprong:
 - Bij nog bestaand auteursrecht op muziekwerken
 - Bij bezit oorspronkelijke ‘mastertape’
 - Bij bezit totale repertoire artiest (verzamelalbums)

Tegenargumenten (3)

- Investering in nieuw talent (A&R):
 - Zal niet toenemen door duurverlenging (immers niet meer inkomsten).
 - Wel afnemen bij aflopen bescherming van de gouden opnamen uit de jaren 1950 en 1960? Niet waarschijnlijk. Muziekmarkt in EU is voldoende competitief (*Sony/BMG* case). Dus investering in nieuw talent blijft noodzakelijk.

Uitvoerende Kunstenaars

- Argumenten die Commissie aandraagt ter rechtvaardiging van de duurverlenging:
 - Verbeteren ongunstige sociale positie d.m.v.:
 - Verkleinen inkomensgat rond pensioenleeftijd
 - Beschermen tegen onbehoorlijk of immoreel gebruik van vastgelegde uitvoeringen
 - Gelijkschakelen van artiesten met auteurs

Tegenargumenten (1)

- Vergelijking van uitvoerende kunstenaars met auteurs gaat slechts ten dele op:
 - Geen creatie nieuw werk (maar slechts uitvoering van bestaand werk)
 - Geen vereiste van originaliteit bij uitvoering
 - Onafhankelijke identieke uitvoering niet te verbieden
- Bescherming tegen immoreel gebruik hoeft niet noodzakelijk d.m.v. verlenging *economische* rechten: ook langere bescherming *morele* rechten mogelijk (bijv. ‘50 jaar óf het leven’).

Tegenargumenten (2)

- Voor overgrote merendeel artiesten levert duurverlenging niets of slechts weinig op:
 - Slechts klein deel van de geluidsopnamen van artiesten is na 50 jaar nog populair (gaat vaak om hits van supersterren of om ‘evergreens’).
 - Schatting: € 47 tot 737 extra inkomsten, of (met 20% fonds), € 130 tot 2.065 extra inkomsten (over 10 jaar).
 - Meeste uitvoerende kunstenaars hebben hun rechten aan fonogrammenproducent overgedragen.

Overgangsmaatregelen (artikel 10*bis*)

- Automatische verlenging contractsduur bij overdracht of (exclusieve) licentie van de rechten van de artiest aan platenproducent.
- Drie maatregelen in de verlengde termijn:
 - ‘20 % fonds’ (indien sprake van ‘buy out’)
 - ‘return-of-rights’ bepaling
 - ‘use-it-or-lose-it’ bepaling
- Maatregelen gelden slechts voor bestaande fonogrammen waarop verlenging terugwerkt.

Consumenten & Gebruikers

- Belangen van consumenten en (her)gebruikers nauwelijks genoemd in Richtlijnvoorstel.
 - Consumentenprijs van muziek zou kunnen dalen door toename van concurrentie.
 - SENA vergoeding zou omgekeerd evenredig kunnen afnemen als gebruik van publieke domein opnamen zou toenemen.
 - Cultureel en economisch belang van publieke domein (zoals nieuwe vormen van hergebruik van bestaande materialen, innovatieve businessmodellen, etc.).

Conclusie

- De baten en lasten tegen elkaar afwegende is het onderhavige voorstel ongepast en ongeschikt. Een verlenging van de beschermingsduur is onwenselijk vanuit maatschappelijk oogpunt. Bovendien lost het de geschetste problemen van fonogrammenproducenten en uitvoerende kunstenaars niet, of nauwelijks, op.